ИЗДИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CVI, БРОЙ 15 | СОФИЯ, 1 – 31 АВГУСТ 2005 г. | ЦЕНА 0,60 лв.

http: //synpress-bg.org, e-mail: synpress@abv.bg

- *Най-ценният дар от Бога*
- *Абба Доротей за съвестта* стр. 4
- *Разкъсът в света на правилата* стр. 5
- *Св. Григорий Палама за Таворската светлина*
- *Св. Максим Изповедник: Подвижническо слово* стр. 6
- *Иконата „Достойно е“* стр. 7
- *За Леушинската чудотворна икона* стр. 7
- *История на православното духовно средище „Успение Богородично“ в Кърджали* стр. 8

Успение на Пресвета Богородица

Во успении мира не оставила еси, Богородице.

(Из тропара на празника)

Днес честваме успението и погребението на Майката Божия. Има нещо, наистина, необичайно в тоя наш празник. Умирането обикновено е свързано със скръб и сълзи; погребението е придружено с плач и ридание. Съхрбям, защото смъртта слага край на онова, що ни е най-мило – живота ни тук на земята; плачем, защото смъртта отнима от нас физически нашите скъпи близки – родител, съпруг, чедо, брат, приятел. Днес честваме Успението Богородично без обаче да съхрбям; празнуваме едно погребение, но без да плачем и ридаем. Напротив – дори радост се долавя от днешните празнични песнопения: *„Веселися, Гетсимание, Богородичен святий доме!“* (Из първата стихира на „Господи, воззвах...“ на великата вечерня). Св. Църква ни подканя към радост дори още от предния ден, от деня на предпразнеството, песйки: *„Додие, предпразднуйте – ръкави плещите верно и любовию соберитеся днес, радующеся, светло восклицающе вси, веселимся...“* (Из тропара на предпразнеството).

От где тая светла радост при спомена за Богородичното Успение. От где тия възклицания при спомена за това събитие? – Причината на тая дисцина наша особена радост се крие в самото естество на Успението на Майката Божия. Нейният земен край не е бил обикновен, защото става дума не за една обикновена смърт, а поскоро за едно блажено заспиване – „успение“; и нейното наглед погребение всъщност е било възнесение, придружено от радостни песнопения на небесните ангели.

На стр. 7

„Успение Богородично“.
Икона на Теофан Критянин от манастира „Ставроникита“, Св. Гора, 1546 г.

Една година след разкола

Съвременен разказ за три бивши разколнически храма

Преди една година разколът в Българската православна църква приключи. Каноничната Църква пое управлението на всички православни храмове в страната. Тогава християните в България смятахме, че денят, в който разколът свърши, ще остане незабравим, тъй като се сложи край на мъчителното разделение не само на храмове, но и на вярващи, на възглед, на разбирането за смисъла на спасението.

Годишнината от премахването на разкола премина почти незабележимо. За нея напомняха не други, а неканонната „заклетия“ поддръжници на разкола, устроили си лагер на мястото на мавзолея в София. Но усилията им останаха без отзвук. Никой не им обърна внимание: нито миряните, нито Църквата, нито държавата... Те останаха неразбрани, защото не може някой, който милее за Църквата, да бъде в нея раздори, разделение и омраза.

Днес свещениците все още с болка се връщат в спомените си към онези дни, когато влизат в използваните години наред от разколническите църкви. Почти навсякъде намират „експлоатирани до край храмове“, по думите на един разколнически свещеник. Сякаш служещите в тях са очаквали да бъдат прогонени всеки момент, сякаш са знаели, че заемат чуждо място и са „взели“ от там каквото могат.

На стр. 3

Духът на Православието и изкушенията на светския дух

Духът на Православието е противоположен на лукавия светски дух. Имало е времена, когато духът на Православната църква е бил господстващ в цялото общество, а светският дух е бил маргинализиран. В модерните общества е обратното – имаме не само отделяне на държавата от Църквата, но и почти пълна секуларизация (осветскостване) на обществото. Православието е маргинализирано не само в светския план, но дори и в нашата традиционно православна страна. Светското мислене и поведение се смята за „нормално“, а оттам и за нормативно. Общественото все повече се структурира така, че за да „вършиш работа“, трябва да слазиш правилата на света. Когато работата (и поминъкът ти) са светски – например работиш като инженер, земеделец, шофьор или банков служител – тогава е по-лесно да отдаваш кесаревото кесарю и Божието Богу.

Когато обаче един мирянин иска (оставайки светско лице) да се посвети на някаква работа „в духа на Църквата“, тогава той е подложен на огромни изкушения, защото за да може да „свърши работа“ сякаш е принуден да се поклони на светския дух.

Всеизвестно е, че всички човешки добродетели имат свои отровни двойници – пределочени пороци. Така и по пътя на всички наши възвишени стремежи има заложени капани със съответни изкушения, които можем да избегнем и да преодолеем единствено ако разпознаваме духовете.

Различаването на тези духове само привидно е трудно. Всъщност в мига, в който действително се опитаме да ги различим, веднага разбираме кой кой е. Защото те са два – Духът на Православието и лукавият дух. Няма трети и няма смесен дух.

Лукавият дух се проявява по различни начини. Той може да се представи и като „свръхцърковен“ или „свръхправославен“ (зилотски), но това става рядко. Най-разпространеното му проявление е като **дух на света**.

Светският дух се разпознава по това, че винаги е удобен, че изглежда по-„разумен“, по-„прагматичен“, по-„ефективен“. Той винаги е свързан с „издигане“ и одобрение от страна на светската „йерархия“, с повече власт, повече пари, повече „слава“.

Светският дух се разпознава по това, че той не изисква от нас подвиг, страдание, лишение и чистота. Той ни обещава „печалба“ тук в този свят – т. е. да получим повече, отколкото сме дали.

Духът на Православието изисква от нас да подражаваме на Христа, а духът на света – да си търсим извинения за това, че не My подражаваме.

И ето как, за да угодим на светския дух, ние присписваме съвестта си, губим трезвостта си и изпадаме в *мечтателност*. Мечтаем за една Църква, която да бъде „идеализиран“ вариант на света. Всички подобни мечтания са варианти на блянове за „земния рай“. Те сякаш не познават есхатологията и Апокалипсиса.

Така нашите светски *мечтания* относно самите нас и Църквата вкарват лукавия светски дух в нашите дейности.

Като се заблуждаваме, че уж „литургизираме“ обществото, ние неволно ставаме служители и проводници на противоположното – вкарваме светския дух в „църковните“ дейности и дори вътре в храма и в св. Литургия. Като се заблуждаваме, че сме „ефективни“ мисионери на Църквата в света, ние неволно можем да се окажем в обратната роля – проводници на светското начало вътре в Църквата.

Една от най-често срещаните сблъсани е надеждата, че ще можем да излъжем светския дух, един вид да измамим Духа. Ние, които, като използваме неговите (нечисти) средства за постигане на уж *нашите* („чисти“) цели.

Но досега не е имало случай някой да измами онзи, „който мами цялата вселена“ (Откр. 12:9). Защото той е несравнимо по-хитър от човешите и защото Духът на Православието (Светият Дух) не е дух на измама, а дух на истина.

Не можем чрез измама да постигнем истина. Можем да измамим само себе си.

Христос победи света на кръста. И никой от нас не може да победи света по друг начин, освен подражавайки на Христа.

Господ иска от нас да бъдем в Царството Му, да бъдем блажени. И в началото на Своята велика проповед Той изречено ни е казал кои са блажените. Това не са нито „здравите“, нито „умните“, нито „богатите“, „силните“, „славните“, а обратно – бедните духом, плачещите, кротките, гладните и жадните за правда, милостивите, чистите по сърце, миротворците, изгонените заради правда, похулените и оклеветените заради Него.

На стр. 5

ХРОНИКА България

Празнични богослужения

На 27 юли 916 г. починал св. Климент Охридски, който последен от седемте равноапостолни славянобългарски просветители се преселил в Господа. Затова на тази дата светата ни Църква е приела да се чества едновременно паметта на всички свети Седмочисленици: свети братя Кирил и Методий, техните ученици Климент, Наум, Сава, Горазд и Ангеларий и равноапостолното им дело по просвещението на славянския род.

На този ден софийският храм „Свети Седмочисленици" чества своя храмов празник.

По този повод Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим отслужи тържествената св. Литургия в съслужение с викария си Зиновиев епископ Николай, Маркианополския епископ Константин, представители на храма староводен свещеник Николай Коцев и столични свещенослужители. Слово за празника произнесе преосвященият еп. Николай. В края на службата патриарх Максим приветства благочестивите християни дошли да почетат празника и им благослови крепко да стоят във вярата, завещана ни от св. благоверен княз Борис и светите Седмочисленици.

На същия ден празнува и храм „Свети великомъченик Пантелеймон" в софийския квартал „Бояна". Там вечерната се отслужва от викария еп. Николай, а богослужението на 27 юли се предстоятелства от протосинцела на Софийската митрополия архим. Йоан. Заедно с него служиха прот. Васил Иванов, предстоятел на празнуващия храм, ставр. иК. Иван Касафов, предстоятел на столичния храм „Св. апостол Андрей Първозвани", йеромонасите Стилиян и Серафим от Рилския манастир „Свети Йоан Рилски" над село Скрино, Кюстендилско, и дяконите от катедралата „Св. Неделя" Александър Нешев и Николай Цурев.

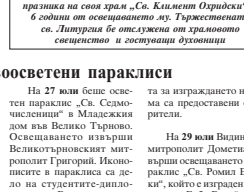

На 27 юли – Успение на св. Климент Охридски – в столичния квартал „Лозен" същo чествахa празника на своя храм „Св. Климент Охридски" – 6 години от освещаването му. Тържествената св. Литургия бе отслужена от храловото свещенство и гостуващи духовници

Новоосветени параклиси

На **23 юли** Варненският и Великопреславски митрополит Кирил освети параклис на летище Варна, който носи името на св. архангел Гавриил. Параклисът се намира на терминал „Международни линии" и ще бъде отворен за посетители денонощно. Това е първият подобен молитвен дом в страната и създаването му е обща инициатива на ръководството на летището и Варненска митрополия.

На **27 юли** беше осветен параклис „Св. Седмочисленици" в Младежкия дом във Велико Търново. Освещаването извърши Великотърновският митрополит Григорий. Иконописите в параклиса са дело на студентите-дипломанти от Великотърновския университет „Св. Кирил и Методий" Атанас Георгиев и Богомил Уруков, а иконостасът е направен от Марио Конов. Средствата за изграждането на храма са предоставени от дарители.

На **29 юли** Видинският митрополит Дометиан изврши освещаването на параклис „Св. Ромил Видински", който е изграден в резиденцията „Баба Вида" в рамките на проекта на Областна администрация – Видин „Баба Вида – история и приказка."

ЦВ

Нов храм се изгражда в София

Отец Йоан Куков е председател на църковното настоятелство на новостроящия се храм „Св. първомъченик и архидякон Стефан" в столичния Южен парк.

– Отец Куков, разкажете ни за изграждането на храма. Защо се взе решение да се изгради храм точно на това място?

– София се разраства много бързо и храмовете не достигат. Църквата, която се строи сега в Южния парк – III част, ще обслужва четири квартала – „Гоце Делчев", „Стрелбище", „Иван Вазов", „Лозенец".

Проектът за храма бе възложен и финансиран от Софийската митрополия. Проектант е архитект Цветанка Расолкова.

– Срещнахте ли трудности в своето начинание?

– По-трудно беше, докато се избере подходящо място за строежа на храма. От самото начало срещнахме пълно разбиране и съдействие от кмета на община „Триадица" инж. Емил Милев и целия му екип.

Основният камък за изграждането на храма бе положен на 6 юни 2004 година от Негово Светейшество патриарх Максим, в съслужение с Американския, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф, Доростолския митрополит Иларион, игумена на Зографския манастир архимандрит Амвросий и Знеполския епископ Николай, по чиято инициатива се взе решение за построяването на храма.

– Кой финансира изграждането на „Св. Стефан"?

– Средствата за проекта на храма бяха отпуснати от Софийска митрополия. Пари за изграждането на храма се събират чрез дарения. Слава Богу, намериха се дарители, за да започне строежът. Даренията са както в пари, така и в материали. Проектът предвижда да се изгради един голям, съвременен храм, така че се изискват още много средства и ние разчитаме за това на боголюбивите българи.

Идеен проект на храма (горе) и основите на новия храм (долу)

Сега се намираме в най-трудния етап, когато строежът е под земята и се влагат много средства за градеж, който не се вижда. Сега са положени основите и предстои да се излее първа плоча. До кота нула остава да се излее още една плоча. Когато строежът излезе над земята, големите фирми са по-склонни да дарят, защото ще може да се види това, за което са дали пари. Затова на този етап имаме голяма нужда от финансова помощ.

– Как ще изглежда бъдещият храм?

Храмът ще бъде на площ 1140 кв. м, а раззтоката площ – около 2 900 кв. м. Височината на купола ще е 25 метра.Този храм ще стане втори по големина в България. „Св. Стефан" ще бъде на три нива: под земята ще е крипта, на следващото ниво ще бъде изграден енорийски център с многофункционална зала, параклиси, помещения за занимания по иконопис, вероучение, църковно пеене, детска занимания, стая за социални дейности, трапезария и др. На третото ниво ще е самият храм. Там се предвижда да се изградят и параклиси, и библиотека.

Председателят на църковното настоятелство на храм „Св. първомъченик и архидякон Стефан" призовава боголюбивите българи да отворят сърцата си за доброто начинание.

За дарения:
ПУБ „Биохим", клон „Европа"
Банков код – 6609008
Сметка в лева – 1091853200
Сметка в евро – 1491853231
Сметка в щатски долари – 1191853225.

Пламъците и Църквата

В нощта на събота срещу неделя **11 юли** в олтара на столичния храм „Св. Параскева" стана пожар, при който изгоря централната част на иконостаса и всичко, намиращо се в олтара. Следите говорят за умишлен палеж.

Една седмица по-късно, в нощта на събота срещу неделя **18 юли**, изгоря параклисът „Св. Николай" при храм „Св. пророк Илия" в столичния квартал „Дружба-2".

Все още не може да се каже кои са авторите на палежите и какви са техните цели. Тяхната противоречива насоченост е несъмнена. Но ако целта им е да унищожеването или отслабяването на Църквата, то тя няма как да бъде постигната.

Авторите на подобни деяния винаги постигат обратен ефект. Вместо да погубят Църквата, те погубват собствените си души. Вместо да я отслабят, те я усилват. Вместо да изпепелят вярата, те я възраждат.

Защото парещата болка, която ни причиняват подобни противоречиви покушения, ни кара да се сепнем от унеса на ежедневието и още по-живо да усетим, че наистина сме част от едно Тяло, Църквата, която е истинска само когато гори чрез нетлеемите огньове пламъци на Петдесетница.

Г. Т.

170 г. храм „Св. Атанасий Велики", гр. Чепеларе

През последните няколко години множество храмове в България чествоха своите 170-годишнини. През 30-те години на XIX век по българските земи има истински взрив на църковно строителство. Това е периодът на т. нар. Танзимат (т. е. реформи) при управлението на султан Махмуд II. Целта на реформите е всестранната модернизация на Османската империя по европейски образец, включително и гарантиране правата на християнското население. Проспериращите по това време български селища използват тази възможност и през първата половина на XIX век (кулминацията е през 30-те години) България се покрива с безброй нови големи и представителни християнски храмове.

С тържествена архиерейска св. Литургия, отслужена от Негово Високопреосвещенство Пловдивския митрополит Арсений, на **10 юли** – Трета неделя след Петдесетница – бе отбелязано освещаването на 170 г. от построяването и освещаването на храм „Св. Атанасий" в гр. Чепеларе, Смолянска духовна околия. Храмът е бил построен за един месец през есента на 1834 г., каквото е било изричното условие поставено в султанския ферман разрешаващ строежа му.

Тържественото му освещаване е станало на 11 юли 1835 г. от Пловдивския митрополит Никифор (1824-1850), който макар и да бил грък по народност „не потискал българите" в управляваната от него епархия.

В брошурата, издадена от църковното настоятелство при храм „Св. Атанасий" по повод юбилея, е отбелязано, че от освещаването му до днес в него са служили четириадесет свещеници, над които обаче се „извисява емблематичната фигура на прот. Евстатий Янков". „Дълбока е духовната бразда, която той прокарал в душите на своите енорийци и здраво са корените на семената посети от него", пише още там. Това ясно пролича по препълнения от богомолци храм и при всеобщото пеене на „Многая лета" в края на св. Литургия. Достоен наследник на прот. Евстатий е и настоящият енорийски свещеник при храм „Св. Атанасий" Николай Тодоров.

В богослужението в съслужение с Негово Високопреосвещенство митрополит Арсений участие взеха архиерейският наместник на Смолянска духовна околия иК. Мирослав Михайлов, енорийският свещеник при храм „Св. Атанасий" Николай Тодоров, свещ. Антон Стоянов, служещ във другия чепеларски храм, „Успение Богородично", свещ. Станимир Минков от с. Широка лъка и епархийските дякони Емил Паралингов и Борис Шейтанов. На св. Литургия присъстваха кметът на гр. Чепеларе Тодор Бозуков, окръжният прокурор на гр. Смолян Димчо Георгиев, представители на областната управа. От името на кмета и зам.-кмета на Чепеларе бе поднесен поздравителен адрес по повод юбилея и на храма бяха подарени плакет с гербовете на България и Чепеларе и икона на св. Атанасий. Поздравления поднесе и църковното настоятелство при храм „Успение Богородично".

Дякон Емил ПАРАЛИНГОВ

Столичен храм „Св. Андрей Първозвани"

Всенощни бдения през следващата църковна година

30.09.2005 г. –	срещу празника Покров Богородичен
10.11.2005 г. –	срещу празника на св. мъченици Мина, Виктор, Викентий. Преп. Теодор Студит
19.12.2005 г. –	срещу празника на свщмчк Игнатий Богоносец
27.01.2006 г. –	срещу празника на преп. Ефрем Сирин
22.02.2006 г. –	срещу празника на св. Поликарп, еп. Смирненски
29.03.2006 г. –	срещу празника на преп. Йоан Лествичник
08.05.2006 г. –	срещу Пренасяне мощите на св. Николай Мирликийски. Св. прор. Исаия
07.06.2006 г. –	срещу празника на св. вмчк Теодор Стратилат
14.07.2006 г. –	срещу празника на св. мъченици Кирик и Юлита
19.08.2006 г. –	срещу празника на св. прор. Самуил, св. 37 мъченици Пловдивски

Бденията започват в 21,30 часа

Поради допуснати грешки публикуване програмата отново. Редакцията на „Църковен вестник" се извинява на своите читатели.

Една година след разкола

От стр. 1

Повечето разколнически храмове са били занемарени, непочистени, без утвар...

В годините на разкола три храма в столицата бяха превърнати в негова емблема – ротондата „Св. Георги“, „Св. Петка Самарджийска“ и „Св. София“. Една година след възстановяването на мира в Църквата разговаряме с предстоятелите на тези три „емблематични“ храма за промените след разкола и поуките от него.

Палатките в разколническия „лагер“ на мястото на бившия мавзолей

Ротондата „Св. вмчк Георги“

Тя е построена през II в. като обществена сграда, през втората половина на IV в. е осветена за православен храм. Днес е обявена за паметник на културата от ЮНЕСКО. Дълго време ротондата е в реставрация. През 1998 г. тя е отворена за посещения и започва да функционира като православен храм, но е предоставен на разколниците. Те използват ротондата като декор за действията си: пред нея Инокентий освещаваше знамената на армията с благословията на президента Петър Стоянов и кмета Софийски.

След приключването на разкола в храма е въдворен младият свещеник Йоан Куков, който поема грижата за ротондата. Той служи в уникална църква, която, от една страна, е туристически обект, от друга – действащ православен храм. Свещеник Йоан разказва за първите дни след разкола и ежедневието на храма: „Когато преди година дойдохме тук, храмът беше занемарен от тези, които са служили, беше обърнат на пазар. Основно място в него заемаха витрини с икони със съмнителна стойност, да бих го нарекъл антикони. За съжаление такива изображения се продават и досега в други столични храмове – и в „Св. Неделя“, и в „Св. Александър Невски“. Това не са икони, а бояджийски релефи. След като се продават в храма, ние заблуждаваме хората, че тези произведения са икони, заради търговията на някой, който изглежда печели много...

В годините на разкола богослужение в храма не е имало във вида, в който би трябвало да се извършва то в православен храм. Вероятно в началото са имали някакво богослужение, но по-късно то се е извършвало само в неделя и се е служела само литургия, защото други богослужебни книги в храма нямаше, нито Минеи, нито Октоих. Това ме навежда на мисълта, че и богослужебен живот не е имало.

Сега в храма сме двама свещеници – о. Пантелеймон и аз. Откакто сме тук, служим всеки ден. Така постепенно се създаде богослужебен живот. Започнха да идват не само туристи, но и богомолци.

Храмът по принцип не е енорийски, но постепенно започнаха да идват хора, които редовно посещават богослужженията. И преди, и сега в храма се извършват венчавки и кръщения. Към „Св. Георги“ беше има организиран хор, който изпълнява византийски песнопения (т. е. по традиционното едногласно пеене). Тази година нашият хор взе участие във фестивала на православната музика в Поморие и бе отличен с грамота.

Сега, след една година, църковният живот в храма тече нормално и усилията ни са насочени към подобряване на интериора на храма, към богослужебната практика.“

В непосредствена близост до ротондата е църквата

„Св. Петка Самарджийска“

която също е паметник на културата. Мнозина дори не знаят, че храмът е действащ и е отворен за богомолци. Тях ги посреща въдворяващ след края на разкола млад свещеник Георги Спасов. Ето неговата равносметка на изминалата година:

– Когато дойдохме тук, забрахме един „експлоатиран до последно храм“, както се изрази предишният предстоятел.

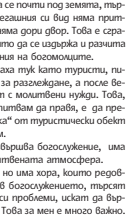

Наследих една ограбване сграда, която трябваше да започне да функционира като храм. Тоя беше основната трудност. Първо трябваше да се почистим, да се подреди, да се оборудва храма.

За мен най-важното през тази година е, че „Св. Петка“ заработи като храм. Това е специфичен храм. Той е в самия център на града, намира се почти под земята, търпи е много разрушения и в негашния си вид няма притвор, няма странични кораби, няма дори двор. Това е сграда, която няма имоти, от които да се издържа и разчита само на волните пожертвования на богомолците.

Първоначално хората идваха тук като туристи, питаха дали храмът е отворен за разглеждане, а после вече започнаха да се посещават с молитвени нужди. Това, което аз като свещеник се опитвам да правя, е да превърна „Св. Петка Самарджийска“ от туристически обект в действащ православен храм.

Сега тук ежедневно се извършва богослужение, има и хор, който спомага за молитвената атмосфера.

Този храм не е енорийски, но има хора, които редовно го посещават, участват в богослужението, търсят тук отговори на духовните си проблеми, искат да вървят по пътя към спасението. Това за мен е много важно. Аз съм свещеник и моята задача е да помагам на хората в пътя им към Бога. Идват, разбира се, и такива, които ме питат дали тук наистина е погребан Левски. Аз не мога да отговарям на такива въпроси. Има специалисти, които могат да кажат.

– Този храм бе превърнат от разколниците и в цвинтар на почитта към Левски като към светец. Бяха поставили и негова икона. Как преодоляхте тази „слава“ на храма?

– На всеки, който ме пита, обяснявам, че Васил Левски е национален герой, но не е светец. В Църквата има правила, по които се извършва канонизацията а Българска православна църква не е обявила Левски за светец.

Бяха ме обвинили, че съм изгорил неговата икона, която се намираше в храма и дори дойдоха да разследват това мое „деяние“. Аз, разбира се, не съм изгарял иконата на Левски, освен това тя не е само една. В храма имаше няколко негови икони, които съм прибрал, защото те са неканонични, т.е. изобразен е като светец човек, който не е канонизиран от Църквата.

Но това беше в началото, веднага след разкола. Сега, слава Богу, нещата се успокоиха и можем да се отдадем на служението си, защото на нас ни е заповядано първо да търсим царството на Бога и Неговата правда, а всичко останало ще ни се предложи. А тези, които търсят интриги, скандали и др., те ще си ги намерят.

Ние се изморихме от борби и проблеми, на човека му трябва божията любов, основата на живота – Бога. Ние нямаме време да се занимаваме със суетни неща, които ни отдалечават от Бога. Дните на земята, отредени ни за спасение, са кратки и е престъпление да ги пропиляваме в дрязги.

Сега, след една година, си давам сметка колко много има да се работи. Този храм например няма иконостас. Това е голям проблем за църквата, която няма доходи. Имаме нужда не само от средства, но и от време, защото изработването на иконостас е скъпа, но и бавна работа.

Така че след тази първа година работата и трудовете пред нас тепърва предстоят – както в областта на духовното обгрижване на богомолците, така и тези, които са свързани с благоустройството на храма.

Базиликата „Св. София“

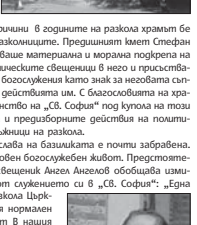

която дава и името на столицата, е изградена върху стари храмове от IV век. Богатата история на храма го превръща в един от символите на София. Поради същите причини в годините на разкола храмът бе използван от разколниците. Предишният кмет Стефан Софийски оказваше материална и морална подкрепа на храма и разколническите свещеници в него и присъстваше на техните богослужения като знак за неговата съпричастност на действията им. С благословията на храмовото духовенство на „Св. София“ под куполна на този храм започваха и предизборните действия на политическите поддръжници на разкола.

Днес тази слава на базиликата е почти забравена. В нея тече редовен богослужебен живот. Предстоятелят на храма свещеник Ангел Ангелов обобщава изминалия период от служението си в „Св. София“: „Една година след разкола Църквата води своя нормален църковен живот. В нашия храм ние показваме мира, който цари сред свещениците. Сега тук, в „Св. София“, заедно с нас служи и предишният предстоятел на храма и между нас няма никакви пререкания, не се чувства никакво напрежение. Нашият храм е показателен за мира, който настъпи в Църквата след края на разкола. Най-важното е, че сега заедно сме в св. Божествена литургия и между нас е Христос. Това е Църквата – там където е Христос.“

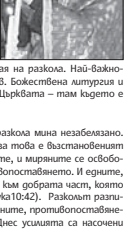

Една година от края на разкола мина незабелязано. Може би една от причините за това е въстановеният мир в Църквата. И духовните, и мирните се освободиха от тежестта на противопоставянето. И едните, и другите насочиха силите си към добрата част, която няма да им се отнеме (вж. Лука10:42). Разколът разпиляваше енергията на християнните, противопоставянето изтощаваше Църквата. Днес усилията са насочени към съграждането, към съзиждането, от една страна, на „живите камъни“, т. е. вярващите, в тялото на Църквата, и от друга – към въстановяването на храмовете като места за среща с Бога.

Полина СПИРОВА

Фонд „13 века България“ ще подпомага православни храмове

Национален дарителски фонд „13 века България“ е взел решение да подпомогне с 30 хиляди лева православни храмове в страната и чужбина, които се нуждаят от ремонт. Църковните настоятелства могат да кандидатстват с проекти на стойност не повече от 3000 лева.

За справки: тел. 02/963 04 27.

Най-ценният дар от Бога

Тя не взима под внимание нашите желания; не се интересува от нашите нужди, какво ни е изгодно и какво не; не се притеснява, че ще ни накара да се чувстваме зле, че заради нея можем да загубим достойството си, уважението на хората. Тя ще ни остави да се разкъсваме от тревоги и притеснения, ще ни потопи в дълбока депресия, ще обърка ума ни с ирационалните си изисквания, ще ни докара безсънни кошмарни нощи; ще сринe самочувствието ни, ще пречи на кариерата ни, ще ни спъва по йерархическата стълбица, ще ни прави неспособни да се борим в живота; тя можем и в затвора да ни вкара, може да ни докара дотам, че да посегнем и на живота си...

Най-странното е, че тя не е най-осъсетвоният ни враг, нито коварна зла вещица, а най-ценният ни дар от Бога – Съвестта.

Думата „съвест" в повечето живи езици е превод от гръцката дума *„синейдиси"*, на латински *конщиенция*, и означава *„знание с другото"*. Съвестта е съзнание за нравствените ценности и норми такива, каквито са те за Бога. Човешките разбирания за добро и зло, истина, справедливост... са различни в различните времена и общности, и у всеки човек поотделно. Съвестта ни съобщава какво е неизменната и всеобща Божия правда, Божия истина, Божия воля и доколко ние самите ги следваме.

Тя е съдата сила, която накара Адам да се скрие от Бога (Бит. 3:7-10), която гони Каин до края на земята (Бит. 4:14), която накара Саул да плаче от срам (1Цар. 26 гл.), Давид горко да се кае, а книжниците и фарисеите да оставят прелюбодейката ненаказана. Тя докара тъжбата като камък ап. Петър до сълзи (Мат. 27:5), тя направи възможно обращането на Закхей (Лука 19:8), на блудницата (Лука 7:38), предизвика разкаянието на разбойника на кръста (Лука 23:40-41).

За жалост ние, грешните хора, общуваме със своята съвест като с досадна съпруга. Тя ни предупреждава, съветва, внушава, припомня ни нашите грешки и слабости... – а ние се опитваме да я изъжаем, да се измъкнем от укорявания й поглед. (Не е изключена и по-груба сила, за да я накараме да замълчи.) Но съвестта всъщност е най-ценното, което имаме, най-верният ни другар. Тя е делът от бащиното ни имане, който Бог ни е дал, за да не осъдаем в далечните земи. Тя е споменът за дома на Отца ни и носталгията по него. Съвестта е копнежът по онези свръхземирично благо; поривът да правим каквото зависи от нас, за да се сбъдне молитвата ни: „да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля, както на небето, тъй и на земята" (Мат. 6:10); **поривът да претворяваме с живота си злото в добро, а доброто в още по-добро.**

На пръв поглед съвестта като че ли действа противно нас. Всичките ни физически и психически сили са се впрегнали да работят за нашето благо, а съвестта ни разстройва, разколебава, кара ни да действаме непрагматично, нерационално, дори в наша вреда. Затова и уважаваме, но не я обичаме особено. Тя ще ни възпира да вземем нещо материално или позиция в обществото, ако така ще ощетим другите или ако средствата са непочтени. Ще ни подтиква да жертваме силите си, времето си, удобството си, за да помогнем на някого. Ще ни застави да пренебрегнем интересите си в името на по-висша идея или общото благо. Ще ни съвета да признаем вината си, въпреки риска да си спечелим нечии упреци, разочарование и неуважение. Ще принуди някой сам да се предаде в полицията... Съвестта ще действа противно на ума ни, който ни уговаря, ще ни подтиква с каквото можеш, другите са по-лоши, той си го заслужава, ти просто нямаш избор. Ще действа и противно на чувствата ни, като ни изпълва с горест и тревоги, противно дори на инстинкта ни за самосъхранение.

Всъщност съвестта се противопоставя на егоизма ни, на низостта ни във всичките й форми и проявления. Противопоставя се на грешните ни избори, на вредните ни наклонности, на пищевките ни. Изобличава ни, за да ни подтикне към покаяние, за да очистим душата си от всичко скверно и върнем мира в нея. Съвестта всъщност брани най-същинското, най-истинското ни „аз" – Божия образ. Тя е „инстинктът за самосъхранение" на божественото начало в нас от посегателстата на злото.

Съвестта е паметта за идеалния образ, който Бог е вложил в нас като потенция и цел, за да пазим този образ от изкривяване, за да го изявяваме. Тя свидетелства дали живеем *„в простота и искреност пред Бога"* или *„с мъдрост земнородна"* (вж. 2 Кор. 1:12), следи съответстват ли нашите мисли, намерения, постъпки и чувства на тоз идеален образ, или – не. Ако съответстват, в душата ни царува мир и духовна радост, ако ли не – усещаме смущение, тревожност и не се успокояваме, докато не върнем отново в съдето си мира на чистата съвест.

„Блажен е, който не осъжда себе си за това, що одобрява" (Рим. 14:22), казва св. ап. Павел. Блажен е онзи, у когото личните желания съвпадат с Божия нравствен закон, написан на скрижалите на съдето ни (вж. 2Кор. 3:3); при когото мисли, чувства, намерения и постъпки са в пълно съгласие с Божията воля за нас.

Има ли такъв човек на земята? Може би. В кратките мигове между две раждания. Но и това моментно предвкусване на Божието Царство ни стига, за да продължим усилията си да се богоугодобяваме, да се стремим към нашето недостижимо – *„бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец"* (Мат. 5:48).

В Писанието се казва, че човекът е сътворен по Божий образ и подобие. Божият образ е съвършената богоподобна личност, която сме призвани да бъдем, подобието е степента, в която сме постигнали високото си назначение, а съвестта е мерилото, което ни показва доколко това, което сме в момента, се доближава до това, което трябва да станем, и ни подтиква да продължаваме да се усъвършенстваме духовно.

Съвестта е памет за Бога и за божествения живот в нашето грешно съществуване, паметта за това как се живее по Бога и с Бога. Тя е непрекъсваемата *„памет вечна"* между отдалечилия се от Създателя си човек и Бога.

Ако човек не живее в съгласие със съвестта си, целият му вътрешен свят страда раздвоен и отслабен. Не може да заглуши гласа й, но и не съумява да живее според съвестите й. *„Желание за добро"* има у него, но да го върши *„не на мира си ли"* (вж. Рим. 7:18). Съзнанието за собственото му недостойнство и слабост може да го доведе до разбиране и съчувствие по отношение слабостите на другите и до дълбоко смирение изразено с думите *„а ти кой си, който съдиш другиго?"* (Як. 4:12). Но може да се получи и друго. Вместо да се стремим да се издигаме към изискванията на съвестта си, да започнем да снижаваме нея към своето равнище, да тълкуваме превратно съвестите й, да ги изопачаваме, да ги нагаждаме към утилитарните си разбирания и егоистични желания. У немощните във вяра съвестта се оскверява под въздействието на демоните (вж. 1Кор. 8:7) и може да ги подтиква към небогоугодни, душегубни деяния (вж.1Кор. 8:10). Вероятно това има предвид ап. Павел с определенията *„кукава съвест"* (Евр. 10:22), *„жигосана съвест"* (1Тим. 4:1-2), *„осквернени ум и съвест"* (Тит. 1:15). Стигаме до атеизъм, че да оправдаваме своята отъжтителност, злодея, гордост, кровоизсмъдчество, позоваваме се на съвестта си – „моята съвест ме задръсвала", „моята съвест ми позволява" или „не ми позволява". Продължаваме да се съветваме със съвестта си и да говорим за нея, но все повече губим представа за истинската и природа.

За съвестта Господ Иисус Христос казва: *„Светило за тялото е окото. Затова, ако твоето око бъде чисто, и цялото твое тяло ще бъде светло; ако пък твоето око бъде лукаво, цялото твое тяло ще бъде тъмно. И тъй, ако светлината, що е в тебе, е тъмнина, то колко ли голяма ще е тъмнината!"* (Мат. 6:22-23).

Никои хора, за да се предпазят от болезнените укори на съвестта си, повеждат съзнателна битка с нея и видимо успяват да я сломят. С нроина и ярост посрещат и най-слабата й проява и всичко, към което го насочва тя: добродетелите, Бога. Невярното за тях е отчаян опит да се освободят от тормоза на съвестта, да се подкопае авторитетът й и правото й да ни ръководи. Но погазвайки съвестта си, човек се чувства толкова дълбоко парализиран и слаб, толкова по-мрачен и празен, колкото изкаонте е бил предразположен към доброто.

Единственият пътъ към душевно здраве и добуване е пътят на покаянието, на очистването на съдето, на съвестта. А дали съвестта ни е лукава или добра, можем да проверяваме чрез Христовото Евангелие, чрез писания Закон.

Ние имаме изпитани средства за пълно очистване на съвестта, дадени ни от Бога чрез Църквата Христова: тайнството Кръщение, което е обещание за добра съвест (вж. 1Петр. 3:21), тайнството Изповед и причинението, в което Бог очиства съвестта ни *„от мъртви дела, за да служим на живия и истинския Бог"* (Евр. 9:14).

Божественото най-добре се отразява в спокойните води на чистата съвест. Какъв звездно небе в притихналото езеро. Чрез чистата съвест в нас започва да действа Божията светлина, която ни освещава, просиява в нас всичките ни дела и ни кара още тук на земята да предвкусваме блаженството на Царството Божие.

С Божия помощ можем да спрем за себе си всеобщата лудост да търсим щастието и душевното спокойствие в богатство, комфорт, власт, могъщество и да се примирим със своята съвест. Защото: какъв ъвист ще имаме и какви цве бъдем, в крайна сметка зависи от тоа, дали ще приемем съвестта си за съюзник и доверен приятел, или ще бъдем *на нож* с нея.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

Добрият разбойник в рая. Стенопис от Захарий Зограф в Троянския манастир

Гласът на св. отци

Авва Доротей за съвестта

Когато Бог създал човека, Той вложил у него нещо божествено, нещо подобно на мисъл, които като искрата съдържа и светлина, и топлина. Тази мисъл, която просвещава ума и му посочва кое е добро и кое – зло, се нарича съвест: тя е естественият закон. Затова тълкуват светите отци, това са онзи кладенци, които изкопал Исаак, а филистинците ги засипали (Бит. 26). Следвайки този закон, т. е. съвестта, ветхозаветните патриарси и всички свети прели писания закон угождавали Богу. Но когато хората чрез греховете затрупали и потъпкали съвестта, тогава станало нужда от писан закон, станало нужда от св. пророци, станало нужда от идването на Самия наш Владика Иисус Христос, Който да разкрие и изцяло съвестта, като разпали отново онази затрупана искра чрез спазване на светите Негови заповеди.

Сега вече от нас зависи дали пак ще я затрупаме, или като й се покоряваме, ще я дадем възможност да свети и нас и да ни просвещава. Защото, когато съвестта ни казва да сторяи нещо, а ние го пренебрегваме, и когато отново ни казва, но ние пак не го правим и продължаваме да я потъпкваме – с това ние я затрупваме, тъй че тя поради лежащата върху й тежест вече не може нищо да ни говори, но като светилник зад завеса почва да ни показва нещата затъмнени. Както ва вода, размътена от много тиж, никой не може да гледа и познае лицето си – така и ние след престъпленото не разбираме какво ни говори съвестта и ни се стръвка, като че ли изобщо я няма. Обаче не съществува човек, който да няма съвест, понеже тя е, както казвахме, нещо божествено и никога не загина, но винаги ни напомня полезното. Ако ние не усещаме тоа, то е защото, както казахме, я пренебрегваме и потъпкваме.

Затова именно пророкът опалка Ефрем с думите: „Надви Ефрем протинения си и е порязен чрез съд" (Ос. 5:11). А протинение е наречена съвестта. Затова и в Евангелието е казано: „Полирявай се с протинения си скоро, докле си още на път с него, като с съдилището, за да не би някак протинявкът ти да те предаде на съдията, а съдията да те предаде на слугата и да бъдеш хвърлен в тъмницата; затова ти казвам: няма да излезеш оттам, докле не вънреш и последния кодрант." Както вече казах, съвестта ни изобличава и за доброто, и за злото, посочва ни кое да вършим и кое не и тя е, която ще осъди и бъдещия живот; затова е и казано: „Да не би някак да те предаде на съдията" и т. н.

Затова, ако твоето око бъде чисто, и цялото твое тяло ще бъде светло; ако пък твоето око бъде лукаво, цялото твое тяло ще бъде тъмно. И тъй, ако светлината, що е в тебе, е тъмнина, то колко ли голяма ще е тъмнината?" (Мат. 6:22-23).

Никои хора, за да се предпазят от болезнените укори на съвестта си, повеждат съзнателна битка с нея и видимо успяват да я сломят. С нроина и ярост посрещат и най-слабата й проява и всичко, към което го насочва тя: добродетелите, Бога. Невярното за тях е отчаян опит да се освободят от тормоза на съвестта, да се подкопае авторитетът й и правото й да ни ръководи. Но погазвайки съвестта си, човек се чувства толкова дълбоко парализиран и слаб, толкова по-мрачен и празен, колкото изкаонте е бил предразположен към доброто.

Единственият пътъ към душевно здраве и добуване е пътят на покаянието, на очистването на съдето, на съвестта. А дали съвестта ни е лукава или добра, можем да проверяваме чрез Христовото Евангелие, чрез писания Закон.

Ние имаме изпитани средства за пълно очистване на съвестта, дадени ни от Бога чрез Църквата Христова: тайнството Кръщение, което е обещание за добра съвест (вж. 1Петр. 3:21), тайнството Изповед и причинението, в което Бог очиства съвестта ни „от мъртви дела, за да служим на живия и истинския Бог" (Евр. 9:14).

Божественото най-добре се отразява в спокойните води на чистата съвест. Какъв звездно небе в притихналото езеро. Чрез чистата съвест в нас започва да действа Божията светлина, която ни освещава, просиява в нас всичките ни дела и ни кара още тук на земята да предвкусваме блаженството на Царството Божие.

С Божия помощ можем да спрем за себе си всеобщата лудост да търсим щастието и душевното спокойствие в богатство, комфорт, власт, могъщество и да се примирим със своята съвест. Защото: какъв ъвист ще имаме и какви цве бъдем, в крайна сметка зависи от тоа, дали ще приемем съвестта си за съюзник и доверен приятел, или ще бъдем на нож с нея.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

Духът на Православието и...

От стр. 1

И не са ли по светски „здравите" в повечето случаи всъщност тежко болни? Не са ли по светски „мъдрите" в повечето случаи безумни в Господа? Не са ли по светски „богатите", „силните" и „славните" в повечето случаи безславни, безсилни и безмотни в Светия Дух?

Светните са нормалните люде, а не ние. Затова житията на светите (подражателите на Христа Разпнатия) са за нас практически образец за подражание. Вместо да ни подражаваме обаче, ние се изхитряваме да вършим „добри" според света неща, за да угаждам на света. Преобличаме нашите похоти (тщеславие, властолюбие, сребролюбие и пр.) в одеждите на уж „Божии" дейности.

Една от най-разпространената понастоящем съблазън за мирянина, който иска да се отдаде на църковна работа, са изкушенията свързани със социалната дейност и „благотворителността". Бедата е в това, че общественият модел на благотворителността е изграден въз основа на светския дух и възпроизвежда светския дух.

„Тогаба ерин от ученишите Му, Иуда Симоной Искариот, който щеше да Го предаде, рече: защо да се не продаде тоба миро за триста динария, и парите да се раздадат на сиромаси?" (Йоан. 12:4-5)

Светският разум недоумява: та какво лошо е казал Юда? Не иска ли той просто да извърши едно социално дело, една благотворителност?

Евангелисті дава част от обяснението: *„Тоба каза той, не че се грижеше за сиромасите, а защото беше крадец. (Той държеше кобчежето и крадеше от онова, което там пускаха.)"*. Но как да разбираме отговора, който Юда Спасителят на Юдиния въпрос: *„Защото сиромасите всякога имате при себе си, а Мене не всякога"* (Йоан 12:8)? Всъщност разумът се прави, че не разбира, а християнският сърце вещаха пропозиция истинив смисъл на този отговор.

Светската „благотворителност" се различава от Христовото милосърдие по това, по което *„кажи, тия камьни да станат на хлябове"* (Мат. 4:3) се отличава от умножението на хлябовете (ибм. Мат. 14:13-21).

Светската „благотворителност" е „обективна". Тя може да бъде измерена и отчетена. В света парите „не мирищат" и единственото им качество е тяхното количество.

У Христа не е така – дае лепти може да бъдат повече от даровете на богатите: *„А кой подина очи, Той виде богатите, които пускаха своите приноси в съкровищницата; виде също и една вдовица, която пускаше там две лепти, и рече: истина ви казвам, тая бедна вдовица пусна повечи от всички; защото всички тия от изишлъка си пуснаха приноси за Бога, а тя от немотията си пусна цяата си прехрана, що имаше"* (Лука. 21:1-4).

Думите на Спасителя ни разкриват нещо, което напълно противоречи на „здравия разум". За Бога не е важно обективното количество (кой колко дава), а субективното отношение към даването. Ценно в случая е не изменото (от изишлъка), а нямането (немотията), защото ценни са не парите, а сърцето. Скъпоценно за Бога е сърцето на бедната вдовица, проявило своята милост чрез двете лепти.

Като участваме в професионално организирани светски социални дейности и благотворителност, ние се заблуждаваме, че „спасяваме" някого от бедност, болест или бедствие.

Истинското спасяване не е на смъртното тяло или на тленния имот, а на душата. Но Спасителят на душата е единственo Господ. А да всеки от нас спасително е не да получаваме, а да даваме. Бедстващи в Христа са не тези, които не получават, а тези, които не дават.

Парите имат различен духовен статут в зависимост от това кой ги дава и с каква цел ги дава. Едно е ако парите са „чисти" и съвсем друго – ако те са „нечисти" в духовен смисъл. И всеки православен знае в сърцето си кои пари са чисти и кои не. Духовно зловонните пари (дори когато се „раздадат на сиромаси") не само не творят благо, не са истинска благотворителност, а всъщност участват в нашето отсъединяване и предателство спрямо Христа.

И още. Истинската християнска благотворителност се основава на вски камьни да станат на хлябове" (Мат. 4:3) и на „Аз съм хлябът на живота, който е дошъл от небето, за да не умирам аз, но да имам живот вечен" (Йоан. 6:41-51). Тя е свързана с Христовата Църква „денклуб" от демократи, псевдодемократи и пр.

Ние сме в „Христовата Църква „денклуб" от демократи, псевдодемократи и пр.

Тя знаят, че дните им са пребройени. Но единството и бъдещето на Църквата не е интересува. Не ги интересува и бъдещето на България сс своя уникален етно-религиозен модел да бъде еталон за хармонични отношения между християни и мюсюмани, в един свят, разтърсван от тероризъм и безкрайни конфликти.

Никола ПЕТКОВ

ЛИЧНИ

Разколът в света на правилата

На 21 юли тази година се навършва една година от деня, в който светоилийски грьм и мълния поразиха православната църква. „Светоилийски", защото събитията се случиа само един ден след 20 юли, когато Православната църква чества деня на св. пророк Илия.

Като грьм за разколниците беше прилагането на Закона за вероизповеданията, който когигира грубата политическа намеса, довела до трагични и многогодишни последици за св. ни Църква. Мълниеносното действие на полицата освободи незаконно окупиране православни храмове.

Тук е редно да кажем, че за разлика от недобилството на разните заинтересовани организации, изявбранците с тях и водещи в света международни институции разбраха за какво точно става дума и не поставиха под съмнение действията на органите на реда. Това означава, че преодоляването на разнока, на цивилизован език, е в пълно съгласие с евроатлантическата ни интеграция.

Защото светът, кьм който отиваме, е свят на правилата. И в това отношение, колкото и да се стараеха разколниците да отклонят вниманието от същността на проблема и по различни причини успяваха да го правят дълго време, след вилзането ни в НАТО, в преудвереното на Европейския съюз в бъй бейа на тероизма, дните ма като фактор в цивилизования живот се оказаха преброени.

Защото за големите световни структури вьпросьт за кроиолите в българската цьрква не е вьпрос на кавгаолте и спореци духовници, а именно вьпрос на спазване на правилата.

Светлина или тьмнина, хаос или безредие, законност или беззаконие, каноничност или разкол – така звучи вьпросьт не по домашному, а й големия свят!

Тоба беше еда от причинните години наред папа Йоан-Павел Втори да не дойде в България. Нещо повече, след като беше тук, да оцени много високо визитата си и специално срещите си с Българския патриарх Мькси. Кавбвто и опитви да правеха главатарите на разколниците да се докарат на папата, включително да дойде с отправена му персонална покана, отпаиаха с еди единствен резултат – собственото им унижение.

Това, за което пишем, изказа макар и с други думи и Цариградският патриарх Вартоломей. Вьпросьт е имаше ли кой да го чуе.

Защото други интереси за разколниците се оказаха по-важни от интересите на Цьрквата. Това пролича най-ярко по повод на приетия Закон за вероизповеданията, даден за пример като еталон за православния свят лично от Цариградския патриарх, но атакуван именно от разколническите структури. Така, след като сьтвориха невиждано в световната история безобразие – среден дьржавен чиновник да убеждава патриарх, стигнаха до там, православни християни да резилят България, като се противопоставят на Всепризнато отгобарящ на интересите на Православието закон за Вероизповеданията. Друг е вьпросьт дали изобщо те са православни християни.

Докато за Негово Светейшество патриарх Мькси интересите на Цьрквата и дьржавата винаги са били над личните. Те се определят от вечните и богобьдъновени правила (канони), а не от конюнктурните желания. Воден от тях, Българският патриарх подпомогна дьржавата ни в стремежа й да бьде част от цивилизования свят. И това стабаше винаги по едни занитрабящ, че, но изключително полезен за България начин. Често пьти незабелязан или умишлено неотразяван. Ще припомним само поведението на патриарха в цвата многогодишна процедура около удаването на римокатолическия глава. За това, че винаги е контактвуал според законите и интересите на родината с религиозните и политическите водачи на съвременния свят. Че винаги е отстоявал цьрковните и националните интереси.

В този смисъл Българският патриарх показа много точно какво означава спазване на конституционното положение за отделянето на Цьрквата от дьржавата. А именно, че Цьрквата не се занимава с политика в чисто партийния смисъл, докато по вьпросите, които касаят националните ни интереси, тя никога не е била и няма да бьде безучастна. Правилата определят и цьрковното отношение кьм НАТО и Европейския съюз. А не клаькорсьото пригласяне, каквото вьнаги са демонстрирали разколниците, бидейки „цьркоеи" политотдел на определени политически сили. Тази позиция на Българската православна цьрква беше оценена високо както у нас, така и в чужбина.

Всичко това не можеше да не смущава прибивающите в разкола. И те реагираха според интересите си.

Повечето от тях се вьрнаха или се стремят да се вьрнат в лоното на единствената канонична Българска православна цьрква. Най-вече тези, които отидоха кьм разкола по „идеологически" причини. Надяваме се тяхното раькаяние да е било искрено и завръщането им пьлноценно!

Други, водени от икономически интереси, се опитаха да изтьргуват повторението си.

Трети, най-вече шета непримирими необедревоолюционери, търсят до последно начин да оцелеят, чрез ходатайства на обслужващи ги политически сили, свързани с тях медии, фондации, „правозащитни" и пр. организации.

Радостно е, че за тази година бровя на разколническите остатьци в средите на духовенството се стопи от абсолютен минимум. В София той е концентриран по ирония на съдбата на мястото на бившия мавзолей на пролетарския Вожд Георги Димитров, където има нещо като псевдоцьркоен кьмпинг.

Сред светските лица разколът съществува в средите на слабо познаващия съдьността на Христовата Цьрква „денклуб" от демократи, псевдодемократи и пр.

Тя знаят, че дните им са пребройени. Но единството и бъдещето на Цьрквата не ги интересува. Не ги интересува и бьзможността България сс своя уникален етно-религиозен модел да бьде еталон за хармонични отношения между християни и мюсюмани, в един свят, разтьрсван от тероризъм и безкрайни конфликти.

Никола ПЕТКОВ

БОГОСЛОВИЕ

Св. Григорий Палама

За Таворската светлина

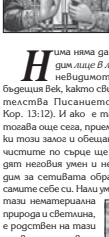

*Н*има няма да Видим *лице В лице* невидимото В бъдещия Век, както сведетелства Писанието (1 Кор. 13:12). И ако е така, тогава още сега, приемайки този залог и обещание, чистите по сърце ще Видят неговия умен и невидим за сетивата образ В самите себе си. Нали умът, тази нематериална природа и светлина, е родствен на тази първоначална Висша светлина, от която е Всичко и която е над Всичко. Като Всецяло устремен към тази битийна светлина В нематериална, неотстъпна и искрена молитва, той настойчиво се стреми към Бога и се преобразяВа от този приВ до Висотата на ангелското достойнство, подобно на ангел, озарен от Първоначалната Светлина, сам по себе си причастен на това, което е неговият пръВообраз по същност. Като открида сянката, лъчезарния и непристъпен блясък на тази съкровена красота, която усеща В себе си чрез умното чувстВо, Божият певец Давид, ликуВайки, предВаВестВа правотата и Величието на тази тайна: „Сянката на нашия Бог е в нас" (Пс. 89:17). А ако не изпитВа и не Вижда В себе си Божието сяйние, размишляВайки В анализи и умозаключения, като ео разчленяВа на отделни елементи, като отказВа да поВярВа В простотата на скрита на опитите, кой ще пожелае да слуша, че над някои човеци е сияла Божията слава?

СВ. ЕВанГелист Йоан Богослов ни открива преКрасна истина В „Откровението": „...ще му дам бяло камъче, и на камъчето ще бъде написано НоВо име, що никой не знае, осВен оня, който зо получаВа" (Откр. 2:17). Не само този, който няма камък не може да го прочете, но ако чоВек не се Вслушва с Вяра В посветените, той Вообще не Вижда нищо В тоЗи надпис и истинСкото съзерцателно битие що преме за слепота не като превъзхождаща сетИвата и знанието като някаКВ свещен мрак, а като напълно лишено от битие. А когато се прибаВи към неВежествОто и неВерието на такВ изКусен В пакостите чоВек, изпълнен със сУетни мисли, готоВ на Всичко и непочитителен към най-свято, то той не само не го отхВърля като несъществуВащо В действителността, но уВи, признаВа БожествЕНОТО сяяние за БесОбЩо Вображение. От тоВа страдат хората, за КоитО тя разказа.

Христос в сиянието на Таворската светлина, детайл от икона на Захари Зограф, 1853 г.

Техният последен доВод за тоВа е, че Бог е невидим, а за ангел на светлината се предстаВя бяс (2 Кор. 11:14). Те дори не могат да съобразят, че светлината е преди льАата и ако бесЬт жиВо изобраЗВа самата истина, предстаВяйки се за ангел на светлината, то тоВа означаВа, че действително съществуВа такъВ ангел на светлината, добър ангел. А за КаКВа сВетлина говори ангелЬт на сВетлината, ако не за сВетлината на Бога, Чийто ангел и ВестИтел е тоЙ? Бог, Чийто ангел на сВетлината е БожиЯт ангел, е поради тоВа тази сВетлина, защото апостолЬт не е казал „предстаВя се за сВетЬа ангел", а за „ангел на сВетлината". Ето защо, ако ангелЬт на злото се предстаВяВше само чрез знание и добродетел, може да се направи заключение, че и Вдизащото В нас от Бога просВещение може да се дАВа само от наука и добродетелта. Но доКолкото бесЬт показВа мечтателната сВетлина, КоЯто се отличаВа от добродетелите и знанието, то тогаВа умната истинЬо БожестВена сВетлина сЬщо ще се отличаВа от наУКата и добродетелта. Както мечтателната ВьображаЕма сВетлина е наЙ-лукаВата, КоЯто, бидейКи мрАК, се предстаВя за сВетлина, така и осВещаВата истина на сВетлината на ангелите и анГелоподобните хора е Самият Бог, Който, като тайнСтВена сВетлина и ВидИм като сВетлина преобразяВа В сВетлина чистите сърца. Затоваа Той се нарича сВетлина не само като прогонВащ тЬмнината на незнанието, но и КАто сиянИе на душАта според сВ. Григорий Богослов. Защото тоВа сЯяние е не само знание и добродетел, но надхВаРЯя ВсяКа чоВешка добродетел и знание, според сВ. Нил: „УмЬт, съсредоточиВайКи се В самия себе си, ВиждА не нещо сетИВно или разсЬдЬчно, но отКрИВа умен смисЬл и БожестВено сЯяние, изливаЩо се с мир и радОСТ." ВиждАи ли, че съзерцАнИЕто е свЬсЯВа над ВсяКо дейстВие, образ на жИВота и размишлЕНИЕ? Слушай сВетия отец, според КоГото „умЬт съзерцАйа самия сеЬе се, оАрян от небесна сВетлина", и ЯсНо пиСАа, че умЬт се озарЯВа от БожестВен ЬЬч. ПоВярВай о на неговОто настаВлЕНЕ за пЬтя, ВодещЬ КЬм тоВа благослОВено съСтоЯНИЕ на съзерцАНИЕ: „МолитВата, стремяща се да ВнИмаВа В себе сЬ", казВа тОй „намира начИна за молитВа, В КоЙто тРяБВа да уПОРстВА В БодрОСТ", – защОто истИнСКи молЕщИЯТ се, чиЙто УМ се сЛиВа с БожИЯта мОлИтВа, се прОсВещАВа с БожестВенО сиЯНИе. ЕтО КаКВо казВа и СВ. МАксИм: „ДостИжАлиЯТ чистота на сЪрцЕТО не САмо МожЕ да познАе сЬщНОСТта На нИсШИТе неЩа, зАВисИми ОТ Бога, но сЪзерцАйа и СамИЯ БоГа".

Превод
Мария ИВАНОВА

Св. Максим Изповедник

Подвижническо слово

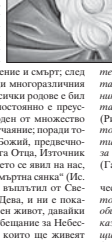

Брат попитал Стареца: „Моля ти се, отче, кажи ми, какво е била целта на Божието въплъщение?"

Старецът му отговорил: „Чуя се, брате, че слушайки всеки ден Символа на вярата, ме питаш за това. Ще ти кажа впрочем, че целта на Господнето въплъщение е била нашето спасение." Братът казал: „Обясни ми, отче, това." Старецът отговорил: „Човекът, създаден отначало от Бога и поставен в рая, след как то престъпил заповедта, бил подложен на тление и смърт; след това, въпреки че родил многоразличния Божий промисъл във всички родове с бил напъстван за добро, постоянно е преуспявал само в злото, водя от множество плътски страсти към отчаяние; поради тоВа единородният Син Божий, предВечното Слово, роДено от Бога Отца, Източник на живота и безсмъртието се явил на нас, седящите в тъмнина и смъртна сянка" (Ис. 9:2; Мат. 4:16), като се въплътил от Светия Дух и Пресветата Дева, и ни показал образ на богоподобен живот, давайки ни светите заповеди с обещание за Небесното Царство на тези, които ще живеят според тях. Сред които изтъпват спасителните страсти и въкърчват от мъртвите, ни е подарил надеждата за въкресението и вечен живот, с послушание разрушавайки прародителския грях и уничожавайки със смъртта властта на смъртта, *както в Адама всички умират, тъй и в Христа всички ще оживеят* (1 Кор. 15:22). И след като се възнесъл на небето и седнал отдясно на Отца, ни е изпратил Светия Дух, залог на живот, за просвещение и освещение на нашите души и за помощ на подвизаващите се за изпълнение на заповедите Му, заради спасението си.

Ето каква е била целта на Господнето въплъщение, казано накратко."

Братът казал: „Бих искал, отче, накратко да чуя кои заповеди съм длъжен да изпълняВам, за да се спася?"

Старецът отговорил: „Сам Господ е казал на апостолите след Въкресението: *И тъй, идете, научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светия Дух, и като ги учите да пазят всичко, що съм ви заповядал* (Мат. 28:19-20). Така че всичко, заповядано от Него, трябва да бъде съблюдавано от всеки човек, кръстен в името на Животворящата и Богоначална Троица. Господ е съграл в неразривен съюз правата вяра и съблюдаването на всички заповеди, знайейки, че при разделяването на едното от другото е невъзможно да се спаси човек. Затова и пророк Давид, имайки правата вяра, не се е задоволявал само с нея, но е казал на Господа: *Всички Твои заповеди – всички признавам за справедливи, всички пътища на лъжата мразя* (Пс. 118:128). Против всеки неправеден път са ни дадени противоположни за него заповеди – и ако никой остава никоя от тях, той едновременно с това встъпва на противоположния и неправедния път."

Братът казал: „Кой, отче, може да изпълни всички заповеди, когато те са толкова много?!"

Старецът отговорил на това: „Този, който подражава на Господа и Го следва стъпка подир стъпка."

Братът казал: „А кой е онзи, който да подражава на Господа? Господ е Бог, макар и да е станал човек, а аз съм грешен човек, поради от безчисления страсти. Как мога аз да подражавам на Господа?"

Старецът отговорил: „От тези, които са поробени от суетата на света, никой не може да подражава на Господа, но тези, които могат да кажат: *ето, ние оставихме всичко и Те последвахме* (Мат. 19:27), получават сила да подражават на Господа и да изпълняват всички Негови заповеди."

Братът попитал: „КакВа сила?"

Старецът отговорил: „Слушай как Той Самият говори: *ето, давам ви власт да настъпвате на змии и скорпии и на всяка вражеска сила: и нищо няма да ви повреди* (Лука 10:19).

Такава сила и власт получил и апостол Павел, който казва: *бъдете ми подражатели, както съм аз на Христа* (1 Кор. 4:16). И пак: *И сила, сила няма никакво осъждане за ония, които са в Христа Исуса и живеят не по плътта, но по духа* (Рим. 8:1). И още: *ОнИя пъК, КоИто са Христови, разпнали са плътта си със страстите и похотите* (Гал. 5:24), и пак там: *за мене светът е разпнат, и аз за света* (Гал. 6:14).

За тази сЬщата власт и помощ, пророчествайки, пророк Давид е говорил: *Който живее под покрива на Всевишния, той обитава под сянката на ВсемогЬщия, и казва Господу: Ти си мое прибежище, защита моя, Бог мой, Когото се уповавам!* (Пс. 90:1-2) и малко по-долу: *защото ще заповяда на Ангелите Си за тебе, да те опазват въВ всички твои пЬтища: аспида и василиск ще настЬпиш, лЬВ и змей ще тЬпчеш* (Пс. 90:11,13). Тези пЬк, които са се пристрастили кЬм пЬлЬта и обичат суетата на света, вИж какВо ЬЬч чрЬт от Господа: *Който обича баща или майка повече от Мене, не е достоен за Мене* (Мат. 10:37). И още: *и който не носи кръста си, а вЬрви след Мене, не може да бъде Мой ученик* (Лука 14:27). *И който не се отрече от всичко, що имА, не може да бъде Мой ученик* (Лука 14:33). И тЬй, желаещИят да бъде Негов ученик и да се покаже достоен за Него и да получи от Него слава отвИ духовете на злобата, се отказва от всякакЬв угаждаи на пЬлЬта обичай и се сЬблича от всякакво пристрастие кЬм вещестВеЬтото, като по тозИ начин се подвизава против невидимите врагове заради Господните заповеди – както Сам Господ е дал пример сЬс Себе Си, когато е дЬл изкупЬВан в пустинята от начАлника им, както и когато се е явил в света (по ВреМе на ВсемирноТо Му сЛужение) и е дЬл изкупЬВан от тези, КоИто са дЕйстВали под тяхно влИяние.

БратЬт казал: „Но, отче, заповедите Господни са много и кой може да ги пОлни всичкИте, за да се подвизаВа в тВоЯ, особено когато аз съм чоВек не много ЧвЕн. Затова бЬх искал да чуя краткО слово (немногословно правило), та сЬблюдаВайКи го, да се потрудя за своето спасение."

СтарецЬт му отговорил: „Макар заповедите да са много, брате, но те всичкИ са вМестени в едно слово – следВащото: *Възлюби Господа, Бога Твоего, от всичкото си сЬрце и всичката си душа, и с всичката си сила, и с всичкИя си разум, и ближния си като себе си* (Лука 10:27). ТозИ, КоЙто се подвизВа да изпЬлнВа това слово, спазВа всички заповеди наведнЬж. Но КоЙто не се отрече, както казах преди, от всякакВо пристрастие кЬм вещестВоТо, не може истИнски да обича Бога, нИто ближния. Да бЬдеш пристрастЕН кЬм вещестВенОТо и едновременно с това да обичаш Бога е невЬзможно. Това ни е внушавал Господ, казвайки: *Никой слуга не може да слугува на двама господари: защото или единия ще нАмрази, а другия ще обикне... Не можете да служите на Бога и на мамона* (Лука 16:13), защото, доколкото умЬт се привЬрзва кЬм вещите на тозИ свЬт, дотолкова се поробва от тЯх и презира БожИЯта заповед, като я прЕстЬпва, без да се страхуВа."

Успение на Пресвета Богородица

От стр. 1

За блаженото успение и възнесението на св. Богородица ето що ни разказва древното църковно предание:

Когато дошло времето за св. Дева да напусне тоя свят, всички св. апостоли (с изключение на св. ап. Тома), които се били пръснали за проповед по всички краища на света, „божественним маноевнием" – по Божие усмотрение – се събрали в Йерусалим, за да погребат Майката на Спасителя Господа Исуса. Преди св. Дева да предаде Богу дух, светлина изпълнила дома, в който лежала. Сам нейният божествен Син слязъл да вземе пречистата й душа. Св. апостоли положили с дъжкимкта чест св. Богородица в Гетсимания в гроб, който и днес е запазен. На третия ден след полагането св. ап. Тома пристигнал от далечна Индия, където бил на проповед. Той пожелал да види тялото на блажената Покойница. Завели го в Гетсимания, отворили гроба, но за голямо удивление, тялото на Пресветата не се намерило там, защото то било взето по божествено маноевние и възнесено на небето, за да бъде при нейния Син Господ Иисус. Така и подобавало оная, която бе родила Начанлика на живота, да се пресели от смърт към живот – *„Якоже бо Живота матер, к Животу преставши по упроубу Вселмййся присноедственную"*.

Макарионолски еп. НИКОЛАЙ

За Леушинската чудотворна икона

Леушинската женска обител „Св. Йоан Предтеча" била основана от св. Йоан Кронщадски и ръководена от неговото духовно чедо – праведната игумения Таисия. През 1875 г. манастирът претърпял големи скърби и бил застрашен от закриване. В тези дни игуменията получила небесно утешение: явила й се Божията Майка със св. Йоан Предтеча и я уверила, че те бдят над обителта. В чест на тоза събитие игуменията въздигнала през 1889 г. величествен храм „Похвала на Пресвета Богородица". В него била поставена главната манастирска светиня – чудотворната Богородична икона, подарена около 1860 г. от търговеца Гавриил Медведев. В манастирската иконописна сестрите изработвали копия от иконата за цяла Русия. Специално копие с надпис „Аз съм с вас и никой не ще устои срещу вас" било нарисувано за о. Йоан Кронщадски, който с радост го приел и осветил. По-късно той благословил с тази икона бъдещия подвижник Серафим Вирицки, предсказвайки, че тя ще стане „спасителка на Русия".

След революцията Леушинският манастир с чудотворната икона и със стотици сестри, които не пожелали да напускат светата обител, били потопени във водите на Рибинското водохранилище, обхващащо целия район.

При страшните гонения против вярата старец Серафим Вирицки горещо се молел за спасението на Русия пред подарената му икона. През 1937 г. той я предал на духовната си дъщеря Лидия, която тайно постригал в монашество с името Варсануфия. През 1962 г. близки на монахиня Варсануфия довели в дома й един йеромонах от Черниговския манастир „Св. Троица". Щом видял икона, той започнал да моли старицата да му я даде. Тя отвърнала, че според заръката на духовния си отец може да я повери само на монах с името Херувим. „Аз съ казвам Херувим!" – разпулувано възкликнал гостът. Така светинята попаднала в Чернигов, а 35 г. по-късно била дарена на намирящия се наблизо женски манастир „Св. вмчк Георги", където се пази досега. И днес вярващите в Русия се молят пред иконата за спасение на своето отечество.

Юлия ГЕРДЖИКОВА

Иконата „Достойно est"

На гръцки „Axion estin" означава „Достойно ест". Това са първите думи от песнопението, изпълнявано от хора по време на св. Литургия след пресъществяването на св. Дарове, когато свещеникът принася словесна служба на всички светии и преди всичко на Божията Майка: „Достойно ест яко воистину блажити тя, Богородицу, присноблаженную и пренепорочную и Матер Бога нашего. Честнейшую херувим и славнейшую без сравнения серафим, без истления Бога Слова рождшую, сущую Богородицу..." Св. Богородица (в цял рост) с Младенеца Иисус е на фона на кръг, квадрат и ромб, поставени един върху друг (геометрична формула – символ на Пресветата Троица); около св. Богородица са разположени в отделни полета девете ангелски чинове в съответствие с учението на св. Дионисий Ареопагит „За небесната йерархия". Всеки ангелски чин изпълнява определено служение в изкупителното дело на „Този, Който е – вечно Съществуващят" (Изх. 3:14).

А) Първият лик (серафими, херувими, престоли) е най-близко до Бога.

Б) Вторият лик (господства, сили, власти) получава божествената светлина, оживотворява и насърчава света.

В) Третият лик (начала, архангели, ангели) служи за разкриване на божествените тайни – това са пазителите на обществото и на всеки човек.

Четвъртата сцена на иконата представлява възхвала на земната йерархия. Във външния кръг са представени дванадесете апостоли. Извън кръга, отляво и отдясно, са св. Яков и св. Кирил Александрийски, които държат разлъчат свитък с текста на химна, който следва извикава на горната част на кръга. Отдолу са включени църковни отци, епископи, монаси и цялата човешка йерархия.

Ние, хората, сме равни, защото сме еднакво обичани от Бога. Само нашата способност и воля за познаването на Бога ни диференцира един от друг. В Богородичния акатист св. Дева Мария е наречена „вмещитилще на невместимия Бог", тази, която е родила вълплътото се Слово, Второто Лице на Пресветата Троица – Иисус Христос – „...Божия сила и Божия премъдрост" (1 Кор. 1:23-24).

Иконата „Достойно ест" (горе) и детайли от нея (долу)

Адаптиран превод от френски език Лидия БЛАЖКОВА

Иконата, описана в този текст, изобразява съдържанието на песнопението „Достойно ест". Друга е едноименната икона на св. Богородица с Боозманенца, свързана с чудото в светогорската киния „Достойно ест" (вж. ЦВ, бр. 11 от 2004 г., стр.1). (Бел. ред.)

АБОНАМЕНТНА КАМПАНИЯ 2005

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

за „Църковен вестник" и сп. „Духовна култура"

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате

.....

Име ..... Презиме .....

Фамилия.....

гр./с..... п. код ..... общ. .....

обл. ..... ж.к./ул. ..... № .....

бл. ..... вх. ..... ап. ..... тел: .....

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложен документ за платен абонамент (банково бордеро или пощенски запис).

Цените на абонамента са на стр. 8.

История на православното духовно средище „Успение Богородично“ в Кърджали

На няколко километра от Кърджали, на юг от р. Арда се намира с. Гледка, днес квартал на гр. Кърджали. В началото на XX в. селцето носи името Джебиреглад и е населено с бедно турско население. Когато през 1912 г. Родопите са върнати в пределите на България, местното турско население започва да се изселва към Турция, а в опустелите къщи се нанасят българи, бежанци от Западна Тракия. Пристигнати от мизерията и нищетата, изтерзаните бежанци християни почти забравят, че имат и духовни нужди. Нямат храмове, не почитат църковните празници, раждат децата си, женят се и погребват близките си, без да викат свещеник.

За енорийски свещеник на Кърджалийска, Ардинска и Мастанлийска околия е назначен свещ. Георги Стоянов, участник в национаноосвободителното движение в Западна Тракия и пламенен родолюбец. Зареден с ентусиазъм и воля да работи на Божията нива, той обикаля села и махали, проповядва, наставлява своите пасоми, заема се и със строжка на църкви и параклиси по селата, но силите не му достигат, за да обгрижва многобройните населници.

През 1927-1928 г. по чудесен начин Божията Майка разкрива на жителите на Джебиреглад, че трябва да изградят посветен на нея храм в местността Чеира. На посоченото от нея място откриват иконата „Достойно ест“ нарисувана на платно и бликва вода. Разбрали, че не са забравени от Бога, хората започват набирането на средства за строеж на храм. Първоначално на мястото е изграден красив дървен параклис. Едва на 15 май 1938 г. започва строежът на масивната църква.

По това време за свещеник в с. Гледка е изпратен младият отец Василий Топузлиев от с. Хасовица, Смолнийска околия. Когато през 1937 г. идва в селото, той започва своята църковна дейност, обикаляйки като апостол махалите с една торба на рамо, но осъзнава храм в местността Чеира. Благодарение на хубавите служби и проповеда на отец Боян Сарьев посетените с годините духовният живот в енорията се възобновява. Създава се църковен хор от местните учителки под диригентството на Гергина Стаматова.

Едновременно с всекидневните си църковните задължения отец Сарьев започва да обикала околните родопски селища и да проповядва Православието. В резултат на тази мисионерска и проповедническа дейност на 18 май 1991 г. в храм „Успение Богородично“ в кв. „Гледка“ около 80 помаци приемат християнската вяра. С това започва един важен исторически процес от най-новата българска история – връщането на помюшмите на полюшмедведните в робство българи към Православието.

След наставление от Божията Майка отец Сарьев се заема със строеж на манастирска сграда при Богородичния храм. На 17 август 2000 г., веднага след храмовия празник, отец Сарьев отслужва водосвет за освещаване на мястото и изпросване на Божието благословение за начало на строителството и довеждането му до успешен край. Когато започват строежа, не разполагат с никакви средства, но Бог предвижда и пари, и отзивчиви хора, които всеки според възможностите си вграждат своя труд, средства и материали в градежа. Спасьазт на дарителите е дълъг.

Само след месеци едноетажното крило с три килии, апартамент и библиотека е готово. В апартамента се обзавежда трапезария за бедни, където всеки ден се хранят около 60 души българи, турци и цигани. В библиотеката се водят уроци по вероучение за деца и възрастни. В двора на храма около кладенеца, за който Божията Майка извества, че е благословен и при него мнозина ще намират изцеление, е построен параклисът „Живоприемен източник“. У отец Боян Сарьев възниква идеята да закупи общинската земя на запад от църковния двор, за да се построят още сгради и манастирът да стане православно духовно средище за Родопите и цялата страна. Двама брата индустриалци, Атанас и Планен Бобокови от Русе, поемат с лични средства закупуването на терена и строителството на новото кръло. В двуетажната сграда сега се помещават: параклисът „Св. Киприян и Юстина“, лекарски и стоматологичен кабинет за социално слаби, компютърна зала, конференцна зала, апартамент и седем килии – всичко обзаведено от дарителите. В приземния етаж на свещеническата къща братята Бобокови обзавеждат магернница, в която всеки ден се готви храна за 90 социално слаби. Средството разкрива приют за бездомни, школи по дъвореза, калиграфия, пиано, църковно пеене, компютърна грамотност.

На 1 октомври 2003 г., деня Покров Богородичен, Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Арсений тържествено освещава манастира. Православното духовно средище „Успение Богородично“ успешно развива своята духовно-просветителска и социална дейност и е сред предпочитаните места за поклонническите пътувания в страната ни от българи и чужденци.

Трапезарията за бедни в с. Гледка организирана от отец Василий Топузлиев

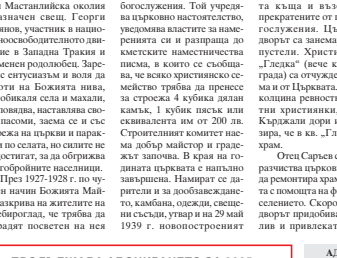

Храмът „Успение Богородично“ и параклисът „Живоприемни източник“

Една от сградите на православното духовно средище „Успение Богородично“ в Кърджали

Средновековният манастир „Свети Йоан Предтеча“

В кв. „Веселчане“ в гр. Кърджали се намират останките на средновековния манастир „Свети Йоан Предтеча“ (Продром). Рушите му са открити от местни любители археолози през 30-те години на XX в., но едва през 1985 г. започват мащабни разкопки, при които се разкрива разрушен голям манастирски комплекс. Историческите сведения и запазените останки дават основание да се предполага, че той се е превърнал още в X-XI в. в епископско, а по-късно и в митрополитско средище. В центъра на комплекса е разположена сборната църква „Св. Йоан Предтеча“, построена в началото на XI в., от ломен камък и туклени редове, чийто план е от т. нар. „атонски тип“. Около нея са открити пет зидани гробници, четири на висши духовници, една вероятно на светски аристократ. С времето манастирът се разраства и обогатяват с нови постройки: епископска резиденция, параклис, монашески килии и трапезария, помощни сгради, оградени с дебели крепостни стени и кули. Но превратностите на времето не пощадяват и този манастир. В началото на XIII в. обителта е опустошена и разрушена от рицарите от Четвъртия кръстоносен поход. Възстановяват и процъфтяващ манастир е отново разрушен по време на гражданската война във Византия и турското нашествие на Балканите.

Днес средновековният манастирски комплекс е обявен за паметник на културата от национално значение и е в процес на реставрация, за да възкръсне за нов живот.

Сборният храм на манастира

Страницата подготви Александра КАРАМИХАЛЕВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2005 г.

„Църковен вестник“		„Духовна култура“	
1 година	21,00 лв.	1 година	18,00 лв.
6 месеца	10,50 лв.	6 месеца	9,00 лв.
3 месеца	5,25 лв.	3 месеца	4,50 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16
e-mail: synpress@abv.bg
Главен редактор
ГЕОРГИ ТОДОРОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
HVB Биохим, клон Европа – София, ул. „Лъбин“ № 58
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018
Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомняме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.